

SZABÓ PALÓCZ ORSOLYA*SZTE ÁJTK Politológiai Tanszék***Politikai ellenségképzés a digitális térben?
Esettanulmány a 2021-es ellenzéki előválasztásról**

A politikai ellenségképek megléte a politikai folyamatokban napjainkban már olyannyira szembeötlő jelenség, hogy a köznyelvi diskurzusokban a kettő gyakran összemosódik, így az átlag szemlélődő könnyen eshet abba a hibába, hogy azonosítja a komplex politikai folyamatokat a politikai kommunikáció gyakran konfliktusos, konfrontatív jellegével, a különböző ellenségképző narratívák összecsapásaival. Fontos észben tartani ugyanakkor, hogy a politikai ellenségképek nem öncélú jelenségeként vannak jelen a politikában, hanem fontos *funkciókat* is ellátnak – elsősorban a politikai tevékenység szerkezeti elemeként meghatározható politikai gondolkodásban (Schlett, 2018).

Jelen tanulmány a politikai ellenségkonstruálás jellemzőinek, sajátosságainak vizsgálatára törekszik, ezt azonban a politikai kommunikáció klasszikus platformjai helyett egy speciális szegmensben, a digitális nyilvánosság közegében teszi. Az elemzés középpontjában az áll, miként befolyásolják a digitális tér (azon belül is elsősorban a közösségi média) törvényszerűségei tágabb értelemben a politikusok kommunikációját, szűkebb értelemben az ellenségképző politikai narratívák nyelvi technikáit, működési mechanizmusait.

Az esettanulmányi vizsgálódás szűkebb területét a 2021-es ellenzéki előválasztás második fordulójába jutott pártok, ill. szervezetek vezető politikusainak Facebook-kommunikációja képezi – ennek keretében az érintett jelöltek és jelölő szervezeteik Facebook-oldalain 2021. szeptember 6. és október 16. között publikált bejegyzések adják az empirikus vizsgálódás szövegkorpuszát. Elemzés tárgyát képezi, hogy beszélhetünk-e a vizsgált szereplők esetében klasszikus értelemben vett ellenségképzésről, illetve ellenségképző nyelvi technikák alkalmazásáról, valamint, hogy miként igazodnak a vizsgált narratívák a digitális nyilvánosság platformjainak “szabályaihoz”, és hogy az aktorok miként használják ki kommunikációjuk során a digitális nyilvánosság adta lehetőségeket.